

Erfgoed Gelderland

Jaarverslag 2018 *stichting*

Stichting Erfgoed Gelderland

Westervoortsedijk 67-D

6827AT Arnhem

Tel. 026-3521690

Inhoudsopgave

1. AANBIEDING	3
2. JAARVERSLAG RAAD VAN BESTUUR.....	4
3. JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	10
4. FINANCIËEL RESULTAAT	11
5. VASTSTELLING EN GOEDKEURING.....	12
6. JAARREKENING	13
<i>Balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming).....</i>	<i>13</i>
<i>Staat van baten en lasten 2018 .....</i>	<i>14</i>
<i>Toelichting .....</i>	<i>15</i>
<i>Toelichting balans.....</i>	<i>16</i>
<i>Toelichting staat van baten en lasten.....</i>	<i>17</i>
<i>Wet Normering Topinkomens (WNT) .....</i>	<i>19</i>
7. RISICOPARAGRAAF	20
8. OVERIGE GEGEVENS.....	20
<i>Resultaatbestemming.....</i>	<i>20</i>
<i>Controleverklaring accountant .....</i>	<i>21</i>
9. BIJLAGEN	22
<i>BIJLAGE 1: Verantwoording doelen en uren .....</i>	<i>22</i>
<i>BIJLAGE 2: Verdeling resultaat.....</i>	<i>23</i>
<i>BIJLAGE 3: Projectenoverzicht.....</i>	<i>24</i>
<i>BIJLAGE 4: Nevenfuncties.....</i>	<i>25</i>
<i>BIJLAGE 5: Verantwoording project leiders Museum .....</i>	<i>26</i>
<i>BIJLAGE 6: Publieksarcheologie .....</i>	<i>31</i>
<i>BIJLAGE 7: Netwerkbijeenkomsten .....</i>	<i>33</i>

1. AANBIEDING

Voor u ligt het Jaarverslag 2018 van de Stichting Erfgoed Gelderland te Arnhem. Naast een jaarverslag van de Raad van Bestuur en Raad van Toezicht, bevat deze ook de jaarrekening welke bestaat uit een balans per 31 december en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december, beide voorzien van specificaties en toelichtingen.

Statutaire doelstelling

De stichting heeft ten doel:

- a. Het ondersteunen en stimuleren van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- b. Het adviseren van de onder a. genoemde instellingen en organisaties, alsmede overheidsinstanties, een en ander ten einde gestalte te geven aan de steunfunctie, als bedoeld in het besluit van Provinciale Staten van Gelderland van 7 oktober 1987 (K. nummer 352);
- c. Het bevorderen van de regionale geschiedbeoefening in Gelderland.

De stichting beoogt haar doel onder meer te bereiken door:

- a. De advisering en deskundigheidsbevordering ten behoeve van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- b. Stimulering van onderlinge contacten tussen musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- c. Ontwikkeling van projecten in het belang van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- d. Werkzaam te zijn op de taakvelden bedrijfsvoering, documentatie en registratie, behoud en beheer, publiek en presentatie, onderzoek, marketing en public relations;
- e. Bemiddeling bij en bevordering van de uitvoering van restauraties;
- f. Bevordering van kwaliteitszorg, veiligheidszorg, educatie, geschiedbeoefening en immaterieel erfgoed bij de onder a. genoemde instellingen;
- g. Bemiddeling bij de inrichting en het beheer van depots ter bewaring en verzorging van museumvoorwerpen en bouwfragmenten;
- h. Zo nodig verwerving en vervreemding van museumvoorwerpen en bouwfragmenten;
- i. Verhuur en verkoop van materialen ter ondersteuning van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- j. Het uitgeven van publicaties en periodieken
- k. Andere wettige activiteiten, die het doel van de stichting kunnen dienen; en voorts al hetgeen hiermee rechtstreeks of zijdeling verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.

Inschrijving

Kamer van Koophandel te Arnhem nummer 09141946

RSIN 813175884

Governance Code Cultuur

Erfgoed Gelderland volgt de Governance Code Cultuur.

Organisatie/Personeel

Erfgoed Gelderland heeft een Raad van Toezicht-model. De RVT bestond in 2018 uit drie leden, de Raad van Bestuur uit twee personen.

De omvang van de personeelsformatie bedroeg gemiddeld in 2018 17,22 fte (2017: 15,78 fte). Op 31 december 2018 bedroeg de formatie in totaal 16,03 fte, verdeeld over 21 medewerkers.

Wij vinden het belangrijk om open te staan voor ideeën van jongeren, daarom voert Erfgoed Gelderland een actief stagebeleid. In 2018 hebben in totaal acht studenten stage gelopen; zij waren afkomstig van HBO of Universiteit. Er waren in 2018 vijf vrijwilligers actief voor Erfgoed Gelderland, drie van hen werken wekelijks een aantal uren op kantoor, twee waren actief op hun eigen locatie.

2. JAARVERSLAG RAAD VAN BESTUUR

De stichting Erfgoed Gelderland is het kenniscentrum voor erfgoedorganisaties in Gelderland. Erfgoed Gelderland bevordert de zorg voor en toegankelijkheid van het Gelderse materiële en immateriële erfgoed en versterkt de kwaliteit en de professionaliteit van de erfgoedsector. De medewerkers zetten hun kennis en kunde erfgoed breed in door samenhang en samenwerking tussen musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en overige erfgoedorganisaties te genereren en te faciliteren. Er worden *cross-overs* tot stand gebracht, bijvoorbeeld met instellingen op het gebied van toerisme en over de grens in het kader van de Euregio.

Al ruim 60 jaar, sinds 1957, zorgt Erfgoed Gelderland voor dynamiek en innovatie in de erfgoedsector, op grond van samenwerking, draagvlak en continuïteit.

Erfgoed Gelderland heeft een bijzondere relatie met een viertal partijen:

- De provincie Gelderland, die Erfgoed Gelderland in de beleidsnota Cultuur en Erfgoed 2017-2020 bestempelt als horend bij de 'Gelderse basis' en waarvan een boekjaarsubsidie wordt ontvangen;
- De coöperatie Erfgoed Gelderland, waarin het grootste en belangrijkste deel van de Gelderse erfgoedorganisaties (eind 2018 189 organisaties) – en daarmee het grootste deel van de primaire doelgroep – is vertegenwoordigd;
- Het Gelders Archief, waarbij de stichting een deel van de bedrijfsvoering heeft ondergebracht en waarvan zij haar kantoorruimte huurt;
- Cultuur Oost, waarmee de stichting samenwerkt op het gebied van erfgoededucatie en in de VOF CultuurCollege, het gezamenlijke scholingshuis met een aantrekkelijk cursusaanbod.

2.1 Realisatie doelen 2018

De door de stichting benoemde doelen voor deze beleidsperiode zijn:

- 1 Stimuleren van innovatie en kennis binnen het erfgoedveld
- 2 Bevorderen van de samenwerking van het erfgoedveld onderling en met andere sectoren
- 3 Efficiënt proces- en projectmanagement dat aansluit bij de uitvoering van het ondernemerschap
- 4 Door uitvoeren van opdrachten derden wordt 25% van de omzet gerealiseerd

Bovenstaande doelen sluiten naadloos aan op de door de provincie Gelderland geformuleerde doelen.

In het beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017-2020 wordt de inzet van Erfgoed Gelderland genoemd als onderdeel van de Gelderse basis. De inspanningen van de organisatie worden geschaard onder het thema's 'Het Verhaal van Gelderland' en 'Beleef het zelf'.

Voor de realisatie van het thema 'Het Verhaal van Gelderland' omschrijft de provincie drie doelen¹, in dit jaarverslag worden de doelen verantwoord die aansluiten op het provinciale beleid. De gehanteerde doelstellingen zijn:

3.3.a. Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's

3.3.b. Versterken van de maatschappelijke rol van musea

3.3.c. Versterken van de presentatie van collecties beeldende kunst die verbonden zijn met onze provincie, de 'Gelderse school'

Voor de realisatie van het thema 'Beleef het zelf' omschrijft de provincie twee doelen:

3.4.a. Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs op basisscholen. Cultuureducatie heeft een vaste plek in het lesaanbod binnen het basisonderwijs

3.4.b. Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie

Hieronder wordt per beleidsdoel verantwoord welke activiteiten er zijn uitgevoerd. In bijlage 1 is terug te vinden hoeveel uren per beleidsdoel zijn besteed.

Doel 3.3.a. Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's:

- **MijnGelderland.** Op basis van een onderzoek dat in 2017 is uitgevoerd is de website in 2018 verbeterd en heeft een aangepaste vormgeving gekregen. De online en offline promotie heeft resultaat opgeleverd, want het aantal gebruikers van de website was in 2018 243.000, een groei van maar liefst 41% ten opzichte van 2017. Hieraan zijn extra uren besteed;
- **Erfgoedfestival.** Het festival, met als thema 'Over grenzen van Gelderland', had plaats in de periode mei-juli 2018. De publiekscommunicatie ging al eind januari van start. De voormalige Gelderse gebieden in Limburg en Duitsland werden succesvol bij het festival betrokken (de provincie Limburg leverde een aanzienlijke financiële bijdrage). In totaal namen er 117 organisaties deel aan het festival. Bijzondere overkoepelende activiteiten waren: de tentoonstelling in de vier hoofdsteden (Nijmegen, Zutphen, Arnhem en Roermond); tien locatietheatervoorstellingen op en over grenzen; de tentoonstelling over immigranten in de grote Gelderse stations; de game (voor kinderen van 8 tot en met 14 jaar) Romeincraft (in 7 musea); en de fietsroute langs de grenzen van het oude hertogdom (die ook door een blogger is gefietst). Van het Erfgoedfestival is een aparte verantwoording, financieel en inhoudelijk, naar de provincie gestuurd;
- **Verhaal van Gelderland.** Op 10 maart 2018 zijn aan gedeputeerde Josan Meijers de resultaten gepresenteerd van een onderzoek naar de wijze waarop de geschiedenis van Gelderland toegankelijk kan worden gemaakt voor verschillende groepen in de samenleving. Het onderzoek werd uitgevoerd op verzoek van Provinciale Staten van Gelderland. Eind 2018 kwamen de middelen vrij voor de uitvoering van de verschillende deelprojecten, waaronder

---

¹ De nummering van deze doelen komt overeen met de nummering in het Beleidsprogramma 'Beleef het mee!'.

het schrijven van een vierdelig boek over de geschiedenis van Gelderland onder redactie van de hoogleraar Gelderse geschiedenis, Dolly Verhoeven.

Eén van de deelprojecten is de **cursus Cultural Governance**, die voortkwam uit vragen over vergrijzing van bestuur en medewerkers. Er namen 12 deelnemers uit 6 organisaties deel, die de training met een 8,5 beoordeelden.

Een ander deelproject is de **website www.erfgoedvrijwilliger.nl**, waarop sinds de lancering, op 10 maart 2018, 49 erfgoedorganisaties 79 vacatures hebben geplaatst.

Sinds 2018 voorziet de Provincie Erfgoed Gelderland van middelen voor de bekostiging van een **leerstoel Gelderse Geschiedenis** aan de Radboud Universiteit, die wordt bekostigd door de Provincie Gelderland. De leerstoel wordt bekleed door prof. dr. Dolly Verhoeven. Eén maal per jaar wordt de leerstoel geëvalueerd door een Commissie van Toezicht, waarvan de directeur van Erfgoed Gelderland deel uitmaakt. In 2018 vond deze evaluatie plaats op 12 juni. Het boek over de geschiedenis van Gelderland binnen het overkoepelende project Verhaal van Gelderland (voorbereiding en uitvoering in de jaren 2019-2023) vormt een belangrijk aspect van de werkzaamheden van professor Verhoeven;

- Na opheffing van de stichting **Romeinse Limes Nederland (RLN)** is in 2018 een ondersteuningsorganisatie met dezelfde naam opgericht, bij Erfgoed Gelderland ondergebracht en voorzien van een medewerker. Het nieuwe RLN wordt aangestuurd door een stuurgroep onder leiding van de directeur van Erfgoed Gelderland en bestaat verder uit representanten van Erfgoedhuis Zuid-Holland, Landschap Erfgoed Utrecht, Erfgoed Gelderland en Romeinen Nu.

Doel 3.3.b. Versterken van de maatschappelijke rol van musea:

- **Netwerk leden versterken** Erfgoed Gelderland wil samenwerking binnen het erfgoedveld en samenwerking van erfgoedorganisaties met overheden en bedrijfsleven stimuleren. Bij vrijwel alle activiteiten en projecten die vanuit Erfgoed Gelderland worden geïnitieerd, is het organiseren van netwerkbijeenkomsten met lezingen, workshops en inspiratie een belangrijk onderdeel. In 2018 zijn op die manier 120 bijeenkomsten georganiseerd waaraan in totaal ruim 2500 personen hebben deelgenomen;
- **Ieders Museum**. Met het project Ieders museum wil Erfgoed Gelderland samen met de musea inzetten op het kwantitatief en kwalitatief uitbouwen van het bezoek van drie nieuwe publieksgroepen: *zorgvragers, nieuwkomers en onbekende burens*. Het aantal bestede uren komt overeen met de begroting. (Zie voor een toelichting bijlage 5).

Doel 3.3.c. Versterken van de presentatie van collecties beeldende kunst die verbonden zijn met onze provincie, de 'Gelderse school':

- **Wikipedian in Residence**. De Wikipedian in Residence bezocht 8 instellingen om hen te leren zelfstandig hun materiaal beschikbaar te maken via de verschillende platforms van Wikipedia. Daarnaast werden er 29 bijeenkomsten georganiseerd waarbij 159 deelnemers aan het project kennis opdeden over open data, Wikidata en het monitoren van collecties op de Wiki-platforms. In totaal werden er 891 Gelderse voorwerpen toegevoegd aan Wikimedia Commons en verschenen er 5 artikelen over Gelderland op Wikipedia;
- **Scholing**. Hiervoor wordt samengewerkt met CultuurCollege, de VOF die samen met Cultuur Oost is opgericht. De eigen medewerkers ontwikkelen scholing of voeren een pilot uit. Voor terugkerende scholing en training worden docenten extern aangetrokken. Er werden in totaal 30 succesvolle trainingen vanuit Erfgoed Gelderland geïnitieerd met in totaal 317 deelnemers. De thema's van de cursussen en workshops, met het aantal keren dat zij werden gegeven:
  - Vrijwilligersmanagement (2);

- Collectiewacht: beheer en behoud (4);
- Adlib Museumsoftware (3);
- Een Tentoonstelling maken (2);
- Rondleiden (2);
- Workshops rond erfgoededucatie (10);
- Trainingen in het kader van Ieders Museum (7);
- **Collectie Gelderland.** In het najaar van 2017 zegde de provincie Gelderland een ruim budget toe om de website van Gelderse erfgoedobjecten nog beter beschikbaar te maken en breder te kunnen verspreiden. Na een intensief aanbestedingstraject is hiermee in de tweede helft van 2018 gestart. Erfgoed Gelderland is landelijk gezien een van de voorlopers wat betreft ondersteuning bij digitalisering en het gebruiken van open data. Ruim 50 organisaties tonen een kleine 800.000 collectiestukken op de website die is gebruikt door 222.000 mensen – een stijging van 18% ten opzichte van 2017;
- **Collectiewacht en advies preventieve conservering.** Nieuw in 2018 was het intensief begeleiden van erfgoedorganisaties (drie stuks) bij het waarderen van hun collecties. Het gaat hierbij niet om de financiële waarde, maar om wat het object of de (deel)collectie belangrijk maakt. Dit traject is een belangrijk onderdeel van het ontzamen van collecties. Ook het begeleiden van vrijwilligers heeft veel aandacht gekregen. Via de website www.erfgoedvrijwilliger.nl hebben organisaties gemotiveerde vrijwilligers kunnen aannemen. Collectiewacht heeft vervolgens tijdens een begeleidingstraject een aantal van deze vrijwilligers in hun kracht gezet, gemotiveerd en geleerd hoe zij goed voor de collectie kunnen zorgen.

Doel 3.4.a. Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs op basisscholen:

- **Erfgoededucatie.** Het erfgoededucatieplatform Reizen in de Tijd groeit gestaag door. Nu worden er 263 bezoeken aangeboden van ruim 120 aanbieders. De site heeft een update ondergaan die de gebruiksvriendelijkheid heeft versterkt. De scholing voor leerkrachten rond het gebruiken van erfgoed in en buiten de klas is doorontwikkeld. Ook heeft de scholing voor erfgoededucatiemedewerkers van musea een update ondergaan. De doorontwikkeling van Reizen in de Tijd gebeurde tot eind 2018 met financiering uit het programma Cultuureducatie met Kwaliteit;
- Het succesvolle project met de **HAN Hogeschool**, afdelingen Communicatie en Multimedia Design. Twee maal per jaar gaan twee groepen van circa 20 studenten aan de slag met concrete opdrachten van leden van de coöperatie Erfgoed Gelderland voor het maken van een app, een publiekstoepassing of een route. In 2018 gaven 7 instellingen zo'n opdracht. Bij de indrukwekkende presentaties zijn de opdrachtgevers aanwezig. Dit zorgt voor een inspirerende ontmoeting tussen erfgoed en studenten.

Doel 3.4.b. Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie:

- **Advisering.** Erfgoed Gelderland reageert op uiteenlopende vragen uit het werkveld. 189 organisaties hebben in 2018 een grote of kleinere adviesvraag bij ons neergelegd. Daarnaast worden er gedurende projecten ook altijd tussentijds veel adviesvragen beantwoord. De meest complexe adviesvragen gaan over digitalisering, preventieve conservering, strategie en beleid of het inzetten van nieuwe media ten behoeve van de publieksbegeleiding. Er komen ook veel vragen binnen over financiering van verbouwingen en fondswerving voor exposities en activiteiten.
Er kwamen in 2018 telefonisch en per e-mail (info@) 160 uiteenlopende vragen binnen, niet specifiek in het kader van een bestaand contact of binnen een project. Hiervan was iets meer dan de helft (71) afkomstig van organisaties buiten Gelderland, gemeenten, particulieren of

hogescholen. Mensen die geen formele band hebben met Erfgoed Gelderland, maar de organisatie wel benaderen met uiteenlopende vragen. Alle vragen zijn afgehandeld of mensen zijn doorverwezen naar andere organisaties;

- **Publieksbereik Archeologie.** De publieksarcheoloog had contact met tien musea over hun archeologische presentaties en de ontwikkeling daarvan. Aan de Nationale Archeologie Dagen in Gelderland deden 30 verschillende locaties mee, waar 60 betrokken partijen in totaal 50 verschillende activiteiten organiseerden. Er kwamen ca. 4000 bezoekers op af. Twee nieuwe ArcheoHotspots in Dreumel en in Museumpark Oriëntalis. Tevens overleg in o.a. Zutphen en Ede over het realiseren van een ArcheoHotspot in 2019. Eind 2018 is, in samenwerking met de Universiteit Leiden, een Citizen Science Project gestart naar grafheuvels op de Veluwe (zie bijlage 6 voor een uitgebreider verslag);
- **RheijnLand.Xperiences.** Erfgoed Gelderland is leadpartner van dit Euregioproject. De deelnemers aan dit samenwerkingsproject zijn: vier Gelderse musea en vier musea uit de Niederrhein-streek, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de Hochschule Rhein-Waal, regionaal bureau voor toerisme TVAN en Niederrhein Tourismus. Op basis van storytelling en met inzet van de collecties van de musea ontwikkelen de hogescholen app's en games waarmee het verhaal van de grensregio wordt verteld op een manier die de musea met elkaar verbindt. Het project heeft een looptijd tot begin 2020. Op 6 december werd in kasteel Doorwerth de tussenstand van het project gepresenteerd, in aanwezigheid van gedeputeerde Josan Meijers en Regierungspräsidentin Birgitta Radermacher van het Bezirk Düsseldorf;
- **WO2GLD** is een samenwerkingsproject vanuit de Radboud Universiteit, Erfgoed Gelderland en RBT-KAN waarbij wordt samengewerkt met circa 100 verschillende organisaties die zich bezighouden met de Tweede Wereldoorlog. Doelstellingen zijn samenwerking, samenhang en inhoudelijke kwaliteit. De coördinator van WO2GLD is ondergebracht bij Erfgoed Gelderland. Hierdoor kan gebruik worden gemaakt van het netwerk van Erfgoed Gelderland ten behoeve van dit project;
- **Future Summit Berlijn.** Van 19 tot en met 22 juni vond in Berlijn, als nevenactiviteit van de European Cultural Heritage Summit, het jongerencongres The Future is Heritage plaats, georganiseerd door Erfgoed Brabant en Erfgoed Gelderland. Een 70-tal jongeren uit 16 verschillende Europese landen wisselde ideeën en ervaringen uit over erfgoed in Europees verband, waaronder bijvoorbeeld beladen erfgoed. Het congres was een groot succes dat veel aandacht trok bij de deelnemers aan het hoofdcongres. Gelderland heeft zich hiermee als Nederlandse én Europese regio goed op de kaart gezet! De organisatie was mogelijk dankzij een incidentele subsidie van de provincie Gelderland, aangevuld met een bedrag uit de algemene reserves van Erfgoed Gelderland. Deze uren waren niet begroot, het resultaat overtrof de verwachtingen, met name door de grote betrokkenheid van de vier studenten/stagiairs van Erfgoed Gelderland;
- **Landelijk netwerk.** We werken nauw met onze collega's samen in de landelijke netwerken OPEN (Overleg Provinciale Erfgoedhuizen Nederland) en LCM (Landelijk Contact Museumconsulenten). Door de kennisuitwisseling die hier plaatsvindt blijft de aansluiting met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de Museumvereniging optimaal. De directeur is sinds 2018 lid van de Programmaraad van het landelijke Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE). Ook was EG via het lidmaatschap van Kunsten '92 nauw betrokken bij het **Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed.**

In bijlage 1 is te zien dat er meer uren zijn gerealiseerd dan begroot. De oorzaak van deze afwijking zijn de extra projecten op basis van (gedeeltelijk) externe financiering, die qua inhoud wel helemaal passen bij de doelstellingen van de provincie. Projecten die meer tijd hebben genomen dan vooraf begroot, zijn:

- Erfgoedfestival, in de aanloop naar het festival zijn extra medewerkers aangetrokken voor communicatie en projectuitvoering;
- Het Verhaal van Gelderland, een project dat in de begroting voor 2018 nog niet was meegenomen, maar wel veel tijd heeft gekost;
- Er is een extra medewerker aangetrokken voor het project Citizen Science (Publieksarcheologie);
- Ook voor Romeinse Limes Nederland (samenwerking met de provincies Utrecht en Zuid-Holland) is een medewerker aangetrokken die bij Erfgoed Gelderland op kantoor werkt;
- Het Verhaal van Putten, een opdracht van de gemeente Putten, uitgevoerd met gemeentelijk budget heeft veel uren gekost, uren die inhoudelijk in lijn liggen met de provinciale doelstellingen.

2.2 Extra formatie en inkomsten dankzij opdrachten derden

In 2012 kreeg Erfgoed Gelderland van de provincie de opdracht om structureel een deel van de inkomsten te halen uit opdrachten derden (gemeenten, cultuurfondsen en de Euregio). Alle projecten die in 2018 op deze manier zijn uitgevoerd, sluiten qua doelstellingen naadloos aan op de doelstellingen, missie en visie van Erfgoed Gelderland.

Dankzij de extra opdrachten zijn er twee extra projectmedewerkers aangenomen (Limes en Citizen Science) en hebben freelancers uit de erfgoedsector opdrachten gekregen. Proces- en projectleiding is bij alle projecten in handen van Erfgoed Gelderland.

In totaal is 23 % van de omzet gerealiseerd uit opdrachten derden (zie bijlage 2).

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestond in 2018 uit twee personen:

- Dr. M.F.M. Wingens, algemeen directeur;
- Mw. E. Tonckens, directeur bedrijfsvoering.

De Raad van Bestuur vergaderde twee maal per maand. Hier werd gesproken over de interne organisatieontwikkeling, het personeel, de financiën, de lopende projecten, het Gelderse en landelijke netwerk van partners en relaties en de relatie met de provincie.

3. JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht is per 01-01-2016 een personele unie van de RvT van de coöperatie Erfgoed Gelderland en van de RvT van de stichting Erfgoed Gelderland. De verslaglegging van beide vergaderingen zijn gescheiden.

De Raad van Toezicht bestond in 2018 uit drie personen:

- Dhr. F. Baron van Verschuer (voorzitter);
- Mw. mr. S.A.B.D. Gosselt;
- Dhr. D. Chargois.

Onderwerpen waarover in 2018 door de Raad van Toezicht besluiten zijn genomen:

- Goedkeuring begroting en jaarverslag;
- Goedkeuring werkplan en meerjarenplan;
- Beleid coöperatie;
- Ontwikkeling organisatie;
- VOF CultuurCollege;
- Governance Code Cultuur;
- Evalueren van het eigen functioneren;
- Reglement directie;
- Risicobepaling grote projecten;
- Beoordelingsgesprekken met beide leden van de Raad van Bestuur;
- De jaarlijkse gecombineerde vergadering van de Raden van Toezicht en besturen van Erfgoed Gelderland en Cultuur Oost over de samenwerking is verplaatst naar het voorjaar van 2019.

In het najaar is er wederom een informatieve bijeenkomst gehouden van de Raad van Toezicht met de nieuwe medewerkers van de stichting, afgesloten met een gezamenlijke lunch. Dit werd door zowel de leden van de RvT als door de nieuwe medewerkers zeer op prijs gesteld.

4. FINANCIËEL RESULTAAT

Erfgoed Gelderland ontvangt subsidie over 2018 van de Provincie Gelderland op grond van het Programma Cultuur en Erfgoed 2017 (PS2016-404-II). De regels van deze subsidie zijn vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gelderland 2016 en hoofdstuk 1 van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016.

Het resultaat 2018 na belasting bedraagt € 15.861.

Het eigen vermogen ultimo 2018 bedraagt € 259.623

Arnhem, 1 maart 2019

dr. M.F.M. Wingers, Algemeen directeur

Mw. E. Tonckens, Directeur bedrijfsvoering

5. VASTSTELLING EN GOEDKEURING

De Jaarrekening 2018 is gecontroleerd door DVE Accountants te Arnhem. De door dit kantoor afgegeven accountantsverklaring is bij deze jaarrekening gevoegd.

De Raad van Toezicht van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat zij de Jaarrekening 2018 heeft goedgekeurd.

Arnhem, 8 maart 2018

Dhr. F.J.A. Baron van Verschuer
voorzitter

Mw. Mr. S.A.B.D. Gosselt

Dhr. D. Chargois

De Raad van Bestuur van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat de Jaarrekening 2018 is vastgesteld.

Arnhem, 1 maart 2018

Dr. M.F.M. Wingens
Algemeen directeur

Mw. E. Tonckens
Directeur bedrijfsvoering

6. JAARREKENING

Balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Financiële vaste activa		
Deelneming Cultuur College V.O.F. (1)	9.684	15.184
<u>Vlottende activa</u>		
Debiteuren*	28.167	53.988
Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland (2)	53.583	9.827
Overige vorderingen en transitoria (3)	3.140	143
Omzetbelasting	0	1.968
Liquide middelen*	366.883	380.946
	451.774	446.872
Totaal activa	461.458	462.056
PASSIVA		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve (4)	185.637	178.633
Egalisatiereserve Provincie Gelderland (5)	73.986	65.130
	259.623	243.762
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren*	56.054	6.834
Schulden terzake van pensioenen	13.426	12.104
Nog te betalen aan personeel	11.571	2.434
Onderhanden projecten (6)	463	30.076
Belastingen en sociale premies (7)	42.411	36.544
Overige schulden en transitoria (8)	77.910	130.301
	201.835	218.293
Totaal passiva	461.458	462.056
Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	56%	53%
Current ratio (vlottende activa / kortlopende schulden)	224%	205%

* zie toelichting , basis voor financiële verslaglegging, hieronder.

Staat van baten en lasten 2018

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017
	€	€	€
Baten (9)			
Bijdragen subsidie	885.211	873.109	864.464
Opdrachten Provincie	254.401	203.382	201.368
Euregio Project	137.863		71.932
Dienstverlening Coöperatie	157.084	133.000	52.857
Totaal baten	<u>1.434.559</u>	<u>1.209.490</u>	<u>1.190.621</u>
Lasten			
Personeelskosten (10)	-1.235.498	-1.076.500	-1.136.008
Huisvestingskosten (11)	-70.145	-70.000	-63.809
ICT-kosten (12)	-22.235	-24.000	-15.981
Organisatiekosten (13)	-20.063	-27.150	-36.403
Dekkingsbijdrage projecten (14)	307.543	191.541	348.549
Financiële baten & lasten	106		200
Totaal lasten	<u>-1.040.292</u>	<u>-1.006.109</u>	<u>-903.452</u>
Projecten Provincie Gelderland			
Kosten projecten	-385.411	-203.381	-307.318
Totaal provincie	<u>-385.411</u>	<u>-203.381</u>	<u>-307.318</u>
Bedrijfsresultaat	<u>8.856</u>	<u>0</u>	<u>-20.149</u>
Projecten derden (15)			
Opbrengsten projecten	415.626		340.747
Kosten projecten	-390.121		-341.525
Totaal projecten	<u>25.505</u>	<u>0</u>	<u>-778</u>
Resultaat deelneming (16)	<u>-18.500</u>		<u>-11.400</u>
Resultaat	<u>15.861</u>	<u>0</u>	<u>-32.327</u>
Opbrengsten buiten boekjaarsubsidie	52%	28%	44%

De begroting 2018 is conform goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Toelichting

Basis voor financiële verslaglegging

De jaarrekening 2018 van Stichting Erfgoed Gelderland is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarrekening C1 voor kleine organisaties (RJK C1) 'Kleine organisaties zonder winststreven'.

De jaarrekening is bedoeld ter verantwoording aan de Raad van Toezicht en de Provincie Gelderland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

- Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en de passiva opgenomen in euro's tegen nominale waarde.
- De deelneming wordt gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode.
- De debiteuren zijn gewaardeerd op nominale waarde rekening houdend met de te verwachte mate van oninbaarheid.
- Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.
- Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

- Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde en de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. De lasten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.
- Onderhanden projecten; De gerealiseerde kosten en ontvangen voorschotten op alle onderhanden projecten worden getotaliseerd en het saldo wordt hetzij als actief-, hetzij als passiefpost gepresenteerd. Tijdens de looptijd vindt geen resultaatneming plaats, tenzij sprake is van voorzienbare verliezen. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.
Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt. De voorziening voor het verlies maakt onderdeel uit van de post onderhanden projecten.
- De operationele lasten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de bovengenoemde grondslagen van waardering, en worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.
- Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De pensioenregelingen zijn verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.
- Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Toelichting balans

1. Deelneming Cultuur College V.O.F.

Samen met de Stichting Cultuurmij Oost (CMO) is op 2-2-2015 deze vennootschap opgericht met als doel: coördinatie en uitvoering van de opleidingen en trainingen op het gebied van kunst, cultuur, erfgoed en educatie. Het resultaat wordt, na renteverrekening over beide kapitalen, als volgt verdeeld: 70% voor CMO en 30% voor Stichting Erfgoed Gelderland. Het betreft de stand ultimo boekjaar van de netto-vermogenswaarde.

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	15.184	184
Inbreng werkkapitaal	13.000	26.400
Resultaat lopend jaar	<u>-18.500</u>	<u>-11.400</u>
Stand per 31 december	<u>9.684</u>	<u>15.184</u>

2. Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland

In onderlinge rekening-courant worden bedragen bij- en afgeschreven. Het saldo wordt z.s.m. aangezuiverd.

3. Overige vorderingen

Betreft de transitorische posten boekjaar.	31-12-2018	31-12-2017
Te vorderen LCM	3.127	-
Rente te ontvangen	<u>13</u>	<u>143</u>
	<u>3.140</u>	<u>143</u>

	2018	2017
	€	€
<u>4. Algemene reserve</u>		
Stand per 1 januari	178.633	190.811
Resultaat lopend jaar	<u>7.005</u>	<u>-12.178</u>
Stand per 31 december	<u>185.638</u>	<u>178.633</u>

De Algemene reserve bestaat uit gelden opgebouwd uit resultaten op projecten derden, niet gefinancierd door de Provincie Gelderland.

5. Egalisatiereserve Provincie Gelderland

Stand per 1 januari	65.130	85.278
Resultaat lopend jaar	<u>8.856</u>	<u>-20.149</u>
Stand per 31 december	<u>73.986</u>	<u>65.130</u>

De Egalisatiereserve bestaat uit gelden opgebouwd uit resultaten op projecten van Provincie Gelderland.

6. Onderhanden projecten

Betreft de transitorische posten boekjaar. Voor de specificatie wordt verwezen naar de bijlage 'Projectenoverzicht'.

7. Belastingen en sociale premies

Betreft de transitorische posten boekjaar.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Loonheffing	40.149	36.544
Omzetbelasting	<u>2.262</u>	-
	<u>42.411</u>	<u>36.544</u>

8. Overige schulden

Betreft de transitorische posten boekjaar.

Personeelskosten	-	32.664
Organisatiekosten	1.365	5.250
Reservering vakantiegeld/verlofuren	76.545	63.477
Projectkosten	-	<u>29.910</u>
	<u>77.910</u>	<u>130.301</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Geen bijzonderheden.

Toelichting staat van baten en lasten

De jaarrekening 2018 sluit af met een positief resultaat van € 15.861. In de jaarrekening wordt naast de opbrengsten en organisatiekosten een duidelijk onderscheid gemaakt tussen projecten voor de Provincie Gelderland en voor derden. Van de projecten worden zowel de inkomsten als uitgaven in één rubriek bijgehouden om greep te houden op de externe kosten en de projectresultaten (naast de ureninzet van de medewerkers). De opbrengsten, organisatiekosten en resultaten van projecten voor de Provincie Gelderland geven het bedrijfsresultaat, welke binnen de subsidie van de Provincie Gelderland moet worden uitgevoerd. De projecten voor derden dienen kostendekkend te worden uitgevoerd.

9. Baten

Subsidie: deze is opgenomen conform de subsidieverlening van de Provincie Gelderland (nr. 2017-013443 d.d. 2-1-2018 ad € 885.211 en nr. 2017-017887 d.d. 2-1-2018 ad. € 254.401). Het Euregio-project bestaat uit het internationale project RheijnLand.Xperiences. De dienstverlening Coöperatie betreft de doorbelaste urenbesteding aan projecten van de Coöperatie Erfgoed Gelderland U.A.

10. Personeelskosten

	2018	2017
	€	€
Salarissen	885.232	742.245
Sociale lasten	145.921	110.398
Pensioenpremies	121.729	99.275
Inhuur personeel	16.642	53.171
Opleidingen	16.675	23.176
Reservering verlofuren	12.300	26.500
Nabetaling salaris	-28.000	28.000
Overige personeelskosten	<u>64.999</u>	<u>53.242</u>
	<u>1.235.498</u>	<u>1.136.008</u>
Aantal fte's gemiddeld	17,22	14,32

De overige personeelskosten bestaan uit reiskosten, naheffing ABP ex-werknemers en arbo- en overige kosten. De totale personeelskosten, zijn € 158.998 hoger dan begroot als gevolg van uitbreiding (tijdelijke) medewerkers.

11. Huisvestingskosten

Vanaf 1 augustus 2013 huurt Erfgoed Gelderland volledig geoutilleerde werkplekken bij het Gelders Archief te Arnhem.

12. ICT-kosten

Naast tele- en datacommunicatiekosten bevat deze post ook licenties, kleine aanschaffingen en de kosten voor de eigen website.

13. Organisatiekosten

De overige algemene kosten bestaan uit: Raad van Toezicht, accountant, adviseurs, verzekeringen, verzendkosten, erfgoedmonitor, netwerkbijeenkomsten, communicatie en PR.

Het totaal van de huisvesting-, ICT- en organisatiekosten is € 8.707 lager dan begroot.

14. Dekkingsbijdrage projecten

Betreft de doorbelasting van de uren aan de (inverdien)projecten met derdengelden zoals: Cultuur- en Erfgoedpacten, Fonds Cultuurparticipatie, gemeente Ede, St. WO2GLD. Volgens de Regels Ruimte voor Gelderland 2016 worden hiervoor de individuele kostprijs uurtarieven met een opslag van 20% voor indirecte kosten gehanteerd. De doorbelasting kan als volgt worden gespecificeerd:

	2018	2017
	€	€
Bijdrage erfgoededucatie Cultuur Oost	30.000	30.000
CMK deskundigheidsbevordering	12.140	22.552
Leerstoel Gelderse Geschiedenis	2.385	
Romeinse Limes	31.033	-
Digitaal Tafelen Ede	-	18.295
De Noord-Veluwe in de schijnwerpers	-	-
St. Versterking Herinnering WO2 Gelderland	71.415	52.432
Adviestrajecten: Ermelo, Berkelland, West Maas en Waal, Doetinchem...	17.713	14.370
Verhaal van Gelderland	10.571	22.304
Publieksarcheologie/Cultuuragenda	72.036	55.997
Ieders Museum	17.404	32.413
Collectie Gelderland, Wikipedia	17.901	34.271
Gelderland Herdenkt	-	3.763
RheijnLand.Xperiences	-	62.152
Verhaal van Putten	24.945	-
Overige projecten derden	-	-
	<u>307.543</u>	<u>348.549</u>

15. Projecten derden

Het resultaat betreft de in 2018 afgeronde projecten: trainingen, webwinkel, Digitaal Tafelen, St WO2GLD en wat incidentele kleine opdrachten. Voor de specificatie wordt verwezen naar bijlage 3.

16. Resultaat deelneming

Het aandeel in het boekjaarresultaat van de deelneming CultuurCollege V.O.F.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is sinds 2013 van kracht en heeft als doel om bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector tegen te gaan. Topfunctionarissen zijn bestuurders en leden van de raad van toezicht of commissarissen.

Naam	M.F.M. Wingens	E. Tonckens
Functie(s)	Algemeen Directeur	Directeur Bedrijfsvoering
Duur dienstverband in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning	€ 88.511	€ 70.512
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.827	€ 10.418
Totaal bezoldiging	€ 102.338	€ 80.930
Toepasselijk WNT-maximum	€ 187.000	€ 187.000
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Beloning 2017	€ 99.811	€ 76.617

Naam	F. Baron van Verschuer	S.A.B.D. Gosselt	D. Chargois
Functie(s)	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Duur dienstverband in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging			
Beloning	€ -	€ 1.500	€ -
Belastbare onkostenvergoedingen	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ -	€ 1.500	
Toepasselijk WNT-maximum	€ 28.350	€ 18.900	€ 18.900
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloning 2017	€ -	€ 1.500	€ -

7. RISICOPARAGRAAF

In deze risicoparagraaf worden verschillende financiële ontwikkelingen en risico's nader toegelicht.

1. Provincie

De kosten voor de bedrijfsactiviteiten zijn, na de herstructurering vanaf 2011, binnen de subsidie van de Provincie Gelderland gebleven. De basisstructuur van de organisatie voor de opgedragen taken is in stand gehouden. De combinatie van gesubsidieerde basistaak met cultureel ondernemerschap is gecompliceerd. Teneinde de continuïteit van de Stichting te waarborgen is een weerstandsvermogen dat door de provincie is gemaximeerd op 10% van de boekjaarsubsidie, in de ogen van de Raad van Bestuur onvoldoende. Uit opbrengsten derden is een extra algemene reserve opgebouwd, om dit risico beter te kunnen ondervangen.

2. Exploitatie

De organisatie werkt met een klein team van erfgoed specialisten die een zorgvuldige band opbouwen met de directe klanten: de erfgoedorganisaties die lid zijn van de coöperatie. Voor het uitvoeren van extra ondernemende opdrachten wordt geregeld een beroep gedaan op freelancers. Door langdurige ziekte, vertrek van medewerkers of het weglekken van kennis naar freelancers kan de advieskwaliteit en toegevoegde waarde voor de klanten minder duidelijk worden en het imago verslechteren. Innovatie en organisatieontwikkeling verdienen speciale aandacht t.b.v. de continuïteit van de organisatie.

3. CultuurCollege V.O.F.

Erfgoed Gelderland heeft een deelneming van 30% in het CultuurCollege. Na een transitieperiode werd verwacht dat de V.O.F. in 2017 financieel zelfstandig verder kon. Helaas eindigden zowel 2017 als 2018 met een tekort op de exploitatie. Bij een voortduren hiervan, zoals in beide afgelopen jaren, wordt de V.O.F. in haar voortbestaan bedreigd.

4. Wet- en regelgeving

Als gevolg van onduidelijkheid over of onbekendheid met (wijzigingen in fiscale en Europese) regelgeving in de culturele sector, bestaat de kans dat achteraf naheffingen en boetes opgelegd worden. Dit kan vergaande gevolgen hebben voor de exploitatie en kan leiden tot drastische beheersmaatregelen.

5. Euregio-project

Erfgoed Gelderland is leadpartner in het Interreg V A-programma Deutschland-Nederland, Rijnland.Xperiences. Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst met twaalf projectpartners aangegaan. Volgens de bepalingen kan de uitbetaalde subsidie, binnen vijf jaar na de eindbetaling aan de subsidieontvanger, met terugwerkende kracht geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken, herroepen of anderszins ongeldig worden.

8. OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

Overeenkomstig het bestuursbesluit is het positieve jaarresultaat ad. € 15.861 toegevoegd aan de reserves. Het positieve bedrijfsresultaat van € 8.856 wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve Provincie Gelderland. Het saldo van het resultaat op projecten derden ad. € 25.505 positief en het negatieve resultaat deelnemingen ad. € 18.500, t.w. € 7.005 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

BIJLAGE 4: Nevenfuncties**Raad van Toezicht:**F.J.A. Baron van Verschuer:

Voorzitter Kerkenraad en Kerkrentmeesters PKN Beesd
Lid Sint Nicolaï Broederschap
Voorzitter RvT Stichting Erfgoed Gelderland/Coöperatie Erfgoed Gelderland
Voorzitter Nederlands Jachtmuseum Kasteel Doorwerth
Voorzitter Museum voor Historische Landbouw techniek
Voorzitter Stichting Restauratie St Pieters kerk
Voorzitter St Particulier Erfgoed
Voorzitter Raad van Commissarissen Scholtenzathe BV
Curator Koninklijk Weeshuis te Buren
Intendant Stichting IJsselviert
Bestuurslid Bosch van Rosenthal Stichting
Bestuurslid Landgoed Beekzicht
Bestuurslid St. Petrus van Suyren
Bestuurslid AM van Verschuer Stichting
Bestuurslid St. Petrus van Suyren
Lid Task Force Multifunctionele Landbouw van het Ministerie van LNV
Penningmeester Vereniging Gelijkberechting Particulieren VGG
Dutch representative of the European Friends of the Countryside

Mr. S.A.B.D. Gosselt:

Vice-voorzitter Raad van Toezicht Scholengroep Over- en Midden-Betuwe
Lid RvT Erfgoed Gelderland

D. Chargois:

Voorzitter SAZA Topsporthal Doetinchem
Voorzitter Openbaar Vervoer & Speelgoed Museum Doetinchem
Voorzitter Parkmanagement organisaties Wijnbergen en A-18 in Doetinchem
Lid bestuur Prins Bernhard Cultuur Fonds Gelderland
Lid RvT Erfgoed Gelderland

Raad van Bestuur: Dr. M.F.M. Wogens:

Voorzitter bestuur Gelderse Archaeologische Stichting
Secretaris-penningmeester Stichting Versterking Herinnering WO2 Gelderland (WO2GLD)
Lid commissie van toezicht bijzondere leeropdracht Gelderse geschiedenis
Lid Programmaraad Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE)
Adviseur Mondriaan Fonds
Bestuurslid bewonersvereniging Bosch en Duin

Mw. E. Tonckens:

Penningmeester Landelijk Contact Museumconsulenten
Voorzitter Stichting Tonckens' Graven